

Collegevoorstel

Onderwerp verzoek om standpunt van gemeente inzake ombuigingen in begroting	portefeuillehouder: Bob Vostermans afdeling/team: Inwoners / Welzijn opsteller: Alex Peeters datum vergadering: 24 november 2020 zaaknummer: 0889231570
---	---

Samenvatting

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Horst aan de Maas heeft alle gemeenten in de regio Noord-Limburg aangeschreven middels bijgevoegde brief. Vanuit de gemeente Horst aan de Maas wordt tot ondersteuning van het streven opgeroepen om Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) bewust te maken van de moeilijke financiële positie waarin gemeenten op dit moment verkeren. Daarbij is het voor de gemeente Horst aan de Maas belangrijk dat GR-en voorstellen doen die rekening houden met een kleinere financiële bijdrage vanuit gemeenten. De gemeente Horst aan de Maas zoekt met de bijgevoegde brief steun bij alle gemeenten.

Voorstel / advies

1. Kennis te nemen van de brief, de in dit voorstel opgenomen overwegingen en binnen het college tot een gemeenschappelijk standpunt te komen ten aanzien van de oproep van de gemeente Horst aan de Maas.

Beslissing BenW

Toelichting BenW-nota

1. Aanleiding

De gemeente Horst aan de Maas heeft de gemeente Beesel bijgevoegde brief gestuurd. Hierin worden alle gemeenten in Noord-Limburg gevraagd of zij de geschetste lijn (h)erkennen. Tevens worden wij als gemeenten uitgenodigd eendrachtig met de gemeente Horst aan de Maas de geschetste lijn naar GR-en over te brengen.

2. Doelstelling

Gezien de regionale betrokkenheid van de gemeente Beesel en het feit dat wij in verschillende GR-en op verschillende beleidsdomeinen participeren is deze brief aanleiding om tot een collegestandpunt te komen.

3. Uitgangssituatie

De gemeente Beesel neemt deel in verschillende GR-en, zoals:

- WAA
- MGR SDLN (modulair gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord)
- GR DGV Omnibuzz (doelgroepenvervoer)
- VRLN (Veiligheidsregio Limburg-Noord)
- GR Maasveren
- GR BsGW
- RUD

Deze GR-en verschillen van elkaar zowel in doel, omvang als opzet. De inhoudelijke portefeuillehouders vormen vaak het AB en/of DB van een GR. De focus ligt daarmee op de inhoud en de doel van een GR. Sommige GR-en zijn puur gericht op uitvoering van een gemeentelijke taak (zoals BsGW). Andere vormen in een breder verband een samenwerking, zoals de VRLN. De Wet gemeenschappelijke Regelingen (WGR) vormt het kader voor gemeenten in de omgang met GR-en .

4. Rol gemeente

De gemeente Beesel neemt deel / participeert in de eerder genoemde gemeenschappelijke regelingen. Als lid van het AB of het DB zien wij via de betreffende portefeuillehouder toe op de uitvoering door de betreffende GR. Het verschilt per GR hoe de samenstelling en samenwerking met regiogemeenten eruit ziet. Zo participeren we in de GR WAA met alleen de gemeenten Venlo en Bergen, en nemen we met bijna alle gemeenten deel aan de GR DGV Omnibuzz. De invloed verschilt daarmee per GR.

De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de begroting van een GR. In praktijk zien we dat in de kadernota van een GR (richtinggevend stuk voor de begroting) veel zaken worden vastgelegd rondom financiën, indexering etc. Een kadernota wordt vaak alleen aan een AB voorgelegd, waar vaak vanuit de inhoud mee wordt ingestemd. De zienswijze van een raad komt daarmee 'achteraf'. Dit punt is opgepakt in het traject "Grip op samenwerking" (2016). In dit traject zijn vier actiepunten benoemd:

1. De invoering van een kaderbrief die door de GR-en aan de raden wordt aangeboden met de mogelijkheid om ook hierop een inhoudelijke reactie in te brengen;
2. Werken aan een verbeterde informatievoorziening naar de raden;

3. Invoering van een regionaal afgestemde P&C cyclus met als doel een eerdere verzending van de stukken;
4. Onderzoeken van de mogelijkheid om te komen tot centrale afspraken over prijsindexeringen en loonstijgingen.

Met name actiepunt 4 is interessant in relatie tot de brief van de gemeente Horst aan de Maas. Zover bij de gemeente Beesel staat dit actiepunt nog open.

5. Toelichting

De gemeente Horst aan de Maas geeft in haar brief aan dat de gemeentelijke financiën onder druk staan. De gemeente Horst hecht er veel belang aan dat GR-en een bijdrage leveren aan deze grote financiële opgave. De gemeente Horst raamt ombuigingen in dit kader op 6% - 9%. De gemeente Horst hecht waarde aan de inbreng en bijdrage vanuit GR-en om voor deze zaken mede verantwoordelijk te zijn. Ze pleit niet voor generieke bezuinigingen, maar voor voorstellen vanuit de GR-en zelf. Dit is overigens voor de gemeente Horst geen waardeoordeel over de GR-en.

Overwegingen

Vanuit de gemeente Beesel kunnen we het principe van in overleg gaan met GR-en ondersteunen. Het is goed om vroeg in gesprek te zijn met GR-en over ontwikkelingen die van invloed zijn op hun begroting, taken en uitvoering en daarmee op onze begroting.

De volgende punten van overweging zijn van belang omtrent onze GR-en:

- Een belangrijke overweging is de diversiteit aan GR-en. Of het nu de BsGW betreft, de WAA of de VRNL. Elke GR kent specifieke taken. Bezuinigingen hebben dan ook specifieke consequenties. Daarbij dient de vraag gesteld te worden of bezuinigingen, en daarmee taken niet meer doen en of door de gemeente Beesel zelf te laten doen, uiteindelijk niet meer geld kost. Sommige GR-en zijn het resultaat van slimmer organiseren.
- Daarnaast spelen in sommige GR-en belangrijke ontwikkelingen, die bij een bezuiniging onder druk komen te staan en uiteindelijk, mogelijk, tot juist meer kosten leiden bij de gemeenten. In belangrijk voorbeeld is de investeringen in kwaliteit en kwantiteit aan personeel bij de MGR SDLN. Deze investeringen zijn nodig om het proces rondom sturing en inkoop goed te faciliteren en monitoren. Randvoorwaardelijk is een goed businessplan voor dergelijke investeringen. Maar een plan is een goede basis voor een gesprek en afweging.
- Als gemeenten hebben we echter ook een verantwoordelijkheid ten aanzien van de gemeentefinanciën. De Rijksoverheid kent ook een systematiek van samen trap op – trap af. In die optiek is een gesprek in partnerschap met de GR-en en de oproep van Horst aan de Maas te ondersteunen.
- Dit laatste brengt ons bij het eerder genoemde traject 'grip op samenwerking'. Na de acties in 2018 is een en ander in rustiger vaarwater terecht gekomen. De exacte stand van zaken is niet bekend. De actiepunten uit dit traject, en met name actiepunt 4, zijn voldoende basis om het gesprek met onze GR-en te hervatten.

Resumé

In lijn met de brief van de gemeente Horst aan de Maas is het goed het gesprek met onze GR-en aan te gaan. Per GR zou bekeken moeten worden of en hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan het principe van een gezamenlijke trap op – trap af systematiek. Dit zit in de lijn van het eerder genoemde regionale traject “Grip op Samenwerking”. Daarom is het goed, in afstemming met de verschillende griffies, dit traject te hervatten.

6. Visie Blij in Beesel

Dit voorstel past binnen het thema samenwerking.

7. Integrale afstemming

De inhoud van dit voorstel is tot stand gekomen in afstemming met VTH, Welzijn, Financiën en de Griffie.

- a. Collegeprogramma
- b. Financieel
Nog niet aan de orde
- c. Juridisch
De Wet gemeenschappelijke Regelingen vormt voor gemeenten het wettelijk kader in deze.
- d. Risico's
Nog niet aan de orde
- e. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie)
Afhankelijk van het collegestandpunt wordt een antwoord gestuurd op de brief.

8. Toegankelijkheid

N.v.t.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen

1. Brief Horst aan de Maas inzake GR-en
2. RIB 11 juni 2018 inzake Grip op Samenwerking